

[Paul Dam.]

det på en skoleform, som skulle søge at dække et pædagogisk behov, der er et andet end det, der hidtil er blevet dækket af efterskolerne og højskolerne — man har altså forsøgt at bygge en bro over de to skoleformer ud fra den erkendelse, at højskolerne har haft svært ved at gøre noget rimeligt for de 18-19-årige, fordi de egentlig er for unge for et nogenlunde godt højskolearbejde, og efterskolerne har haft svært ved at få fat i de 17-årige. Ud fra dette har man fremført en tanke om, at der skulle forsøges en tredeling — på lang sigt naturligvis — af hele dette skoleområde: efterskoler, ungdomshøjskoler og folkehøjskoler til en noget ældre aldersgruppe. Det er klart, at det, der har været foreslået, kræver ændringer i en lang række love, det gælder også det, som er gennemført ved Ribe; det er jo et eksperiment, et forsøgsarbejde, som skulle vise, om der var muligheder.

Forsøget i Ribe er jo meget nyt. Det har ikke været i gang så forfærdelig længe, og det er måske ikke tilstrækkelig kendt til, at man virkelig kan drage konklusioner af det. Jeg ved, at det er forholdsvis få af eleverne, der er i højskolealderen, men efter hvad jeg har fået oplyst om tilmeldinger til skolen og om den frist, man har arbejdet med, tror jeg, at det skyldes eksperimentets kortvarighed — men vel også, at en række af de ganske unge stadig væk har kunnet blive optaget på højskolerne, hvad der måske næppe er helt rimeligt.

Det er altså for mig et pædagogisk spørgsmål, om vi ikke skulle forsøge ad åre og måske med endnu et forsøgsarbejde at slå den meget stive 18 års grænse i stykker. Vi har haft 18 års grænsen i mange år, og vi har haft den fra en tid, hvor den almindelige udgang af skolen var ved 14 års alderen, og hvor 18 års alderen var forholdsvis langt henne i ungdomstiden. Det er, som jeg tidligere har haft lejlighed til at sige her fra denne talerstol, jo en helt anden situation, vi står i i dag. Jeg tror, der er et pædagogisk behov her, som Ribes skolen peger på, og jeg ville have været glad, om man kunne udvide et forsøgsarbejde i nogle år fremover for at se, om der ikke var en vej her. Derfor er jeg noget bekymret over, at ungdomshøjskolens navn

skal kunne anvendes på noget, som er en efterskole for den ældste halvdel af efterskoleklientellet og ikke noget, der peger længere fremad.

I øvrigt kan vi som sagt anbefale lovforslaget og ændringsforslagene, og vi glæder os over, at denne lov bliver færdig et år tidligere, end vi havde regnet med.

Bilgrav-Nielsen: Jeg skal ikke gøre mange bemærkninger ved denne andenbehandling af lovforslaget. Jeg deler udvalgsformandens synspunkt med hensyn til udvalgsarbejdet, og jeg hilser med tilfredshed, at det bliver muligt for os at vedtage loven med virkning fra 1. august i år.

Jeg vil gerne gøre et par enkelte bemærkninger, først med hensyn til den statsstøtte, der gives til elever, og den kommunestøtte, der er mulighed for at give. Jeg forstår, at der er særdeles gode regler for tilskud til ophold på en efterskole, men jeg kunne have ønsket, at vi alligevel havde set på den andel, der ydes som statsstøtte, og den andel, der kan ydes som kommunestøtte. Vi ved jo, at kommunen kun har pligt til at yde støtte til efterskoleophold, hvis kommunen ikke i forvejen har 8., 9., og 10. klasse. Men vi ved også, at der ikke er tale om et frit skolevalg; medmindre eleven frit uden hensyn til økonomien kan vælge imellem kommunens 8. og 9. klasser og en ungdomsskole, en efterskole. Men jeg forstår, at økonomispørgsmålet vil blive taget op i anden forbindelse; om ikke før, så vil det i hvert fald blive påkrævet, hvis vi får en forlængelse af undervisningspligten, for der kan ikke blive tale om en virkelig ligestilling af ungdomsskolerne og den offentlige skole, medmindre der er samme vilkår. Jeg hilser med tilfredshed, at det bliver muligt at få øget støtte til ansættelse af lærere, der beskæftiger sig med specialundervisning, når skolen får godkendelse til sådan undervisning.

Mange ting har været berørt i udvalget, bl. a. har vi talt om kostplaner, og jeg er glad for, at vi ikke nåede længere end til at gøre nogle bemærkninger herom; jeg tror ikke, det er heldigt, hvis vi begynder at udstikke retningslinjer for, hvordan kostsammensætningen på disse skoler skal være. Vi må overlade ét og andet til skolerne selv. Jeg tror nok, man kunne støtte dem gevaldigt, hvis vi kunne komme så langt, at vi kunne